

Niemcy zwiększają środki na wsparcie wojskowe dla Ukrainy

Lidia Gibadło

W nadchodzącym roku – zgodnie z osiągniętym kompromisem w sprawie budżetu na 2024 r. (zob. [Niemcy: koniec kryzysu budżetowego](#)) – RFN zwiększy środki na pomoc wojskową dla Ukrainy w ramach rządowego programu wsparcia wojskowego dla państw partnerskich (*Ertüchtigungsinitiative der Bundesregierung*, EIBReg) z planowanych 4 mld do 8 mld euro. Ponadto Berlin nie wyklucza dalszego rozszerzenia pomocy w przyszłym roku, co oznaczałoby zawieszenie tzw. hamulca długu w budżecie federalnym. Nowy plan finansowy rządu musi jeszcze zostać zaakceptowany przez parlament.

Dodatkowo gabinet Olafa Scholza dysponuje kwotą 10,5 mld euro na zaciąganie zobowiązań na potrzeby wsparcia wojskowego Ukrainy (*Verpflichtungsermächtigungen*), które będzie realizowane w kolejnych latach budżetowych.

Według resortu obrony RFN środki wyasygnowane na wsparcie militarne dla Ukrainy w okresie od 24 lutego 2022 r. do 8 grudnia br. wyniosły 5,66 mld euro.

Komentarz

- Jak donoszą media, za decyzją o zwiększeniu funduszy na pomoc wojskową dla Kijowa miało stać wykorzystanie na realizację złożonych deklaracji niemal całej puli 4 mld euro przewidzianych na 2024 r. (do dyspozycji pozostało jedynie 200 mln). Berlin mógł się jednak kierować także innymi czynnikami. Kongres USA wciąż nie przegłosował pakietu finansującego pomoc dla Ukrainy, w tym dotyczącego wsparcia wojskowego, na przyszły rok. Nie wiadomo, kiedy zostanie on zatwierdzony i jakiej wysokości środki zostaną przyznane, w związku z czym dodatkowe środki od Niemiec mogą się okazać kluczowe. W obliczu przedłużających się dyskusji w Kongresie decyzje Berlina pomagają umacniać wizerunek RFN jako jedynego wiarygodnego partnera Kijowa w UE i NATO, zdolnego do przekazania dużych kwot na obronę. Taki obraz Niemiec wspierają też wyliczenia Instytutu Gospodarki Światowej z Kilonii, zgodnie z którymi od stycznia 2022 do października 2023 r. wartość ich wsparcia militarnego dla Ukrainy sięgnęła aż 17,1 mld euro. Kwota ta obejmuje zarówno koszt już dostarczonego uzbrojenia i sprzętu wojskowego, jak i zobowiązania, które będą realizowane w przyszłych latach, a także wyposażenie oraz materiały o charakterze niewojskowym przekazywane wszystkim ukraińskim strukturalom siłowym (poza Siłami Zbrojnymi również Gwardii Narodowej, Służbie Granicznej i Policji). Faktyczna podana do wiadomości przez resort obrony RFN wartość niemieckiej pomocy wojskowej wynosi 5,66 mld euro i jest nieadekwatna do statusu największej gospodarki UE. Dodatkowe pieniądze na pomoc Ukrainie Berlin wliczy w wydatki na obronność, co pomoże mu w osiągnięciu w 2024 r. – po raz pierwszy

w historii – 2% PKB wyasygnowanych na ten cel (ok. 80 mld euro). Przed szczytem NATO w Waszyngtonie w lipcu 2024 r. będzie to dla RFN cenny argument potwierdzający, że wypełnia ona swoje zobowiązania sojusznicze.

- Środki zaliczane formalnie jako pomoc militarna dla Ukrainy przeznaczano na różne cele. Po pierwsze finansowały uzupełnienie uzbrojenia przekazanego Kijowowi z zasobów Bundeswehry. Do tej pory niemiecka armia dostarczyła mu m.in. 18 czołgów Leopard 2A6, dwa systemy (baterie) obrony powietrznej Patriot, 14 haubic samobieżnych PzH 2000 oraz pięć wieloprowadnicowych wyrzutni pocisków rakietowych MARS II. Aby uzupełnić powstałe w ten sposób luki w uzbrojeniu Bundeswehry, resort obrony ze środków na pomoc wojskową dla Ukrainy złożył zamówienia na 18 czołgów Leopard 2A8 (525,6 mln euro), 22 haubice samobieżne (470,2 mln euro), 50 samochodów opancerzonych Dingo 2 (150 mln euro) oraz amunicję. Według nowego planu budżetowego w roku 2024 uzupełnienie własnego uzbrojenia przekazanego Ukrainie (wartego 0,52 mld euro) ma być już finansowane ze specjalnego funduszu na rzecz modernizacji niemieckiej armii. Po drugie środki wliczane w pomoc wojskową dla Kijowa pokrywały koszty zastąpienia czołgów i bojowych wozów piechoty przekazanych mu w ramach wymiany *Ringtausch* przez Czechy, Słowację, Słowenię i Grecję (zob. tabela 2 w Aneksie). Po trzecie RFN finansowała z ww. funduszy zamówienia składane przez stronę ukraińską u niemieckich firm zbrojeniowych (np. 18 haubic RCH155) oraz zakupy broni dla Kijowa realizowane przez federalny resort obrony (np. 16 haubic Zuzana 2 zamówionych wspólnie z Danią i Norwegią od Słowacji). Berlin wliczał w swoją pomoc wojskową również wkład do Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju (EPF), który refinansuje państwom UE sprzęt wojskowy przekazywany Ukrainie. Z doniesień medialnych wynika, że RFN domaga się, aby w przyszłości zarówno wpłaty pieniężne, jak i wartość bezpośrednich dostaw sprzętu wojskowego były zaliczane jako narodowy wkład do EPF. Niemcy chciałyby odliczać ze swojej składki (według informacji pojawiających się w mediach stanowi to 26% całości środków EPF) wartość uzbrojenia przekazywanego bezpośrednio Ukrainie, co istotnie zmniejszyłoby wielkość niemieckiego wkładu finansowego do funduszu.
- Dotychczas niemieckie dostawy uzbrojenia i sprzętu wojskowego dla Ukrainy koncentrowały się głównie na sprzęcie logistycznym i systemach obrony powietrznej, materiałach ochronnych i nieśmiertelnych oraz na amunicji (zob. tabela 1 w Aneksie). W dużo bardziej ograniczonym zakresie RFN przekazywała natomiast Kijowowi „ofensywne” uzbrojenie (zob. rozdział [Niemcy a europejska architektura bezpieczeństwa – półtora roku po Zeitenwende](#)). Odpowiada to strategii Urzędu Kanclerskiego, który twierdzi, że wysyłając na Ukrainę przede wszystkim sprzęt „defensywny”, chce uniknąć eskalacji konfliktu.

ANEKS

Tabela 1. Wybrane kategorie sprzętu wojskowego przekazanego przez RFN Ukrainie (stan na 14 grudnia 2023 r.)

Typ	Zadeklarowane	Oficjalnie dostarczone	Uwagi
Czołgi			
Leopard 2A6	18	18	
Leopard 1A5	135	30	dostarczone wspólnie z Danią i Hiszpanią
Leopard 1ASDK			
Bojowe wozy piechoty			
Marder 1A3	100	80	
Transportery opancerzone			
Bandwagn 206 (BV206)	84	79	w tym 10 jako pojazdy ewakuacji medycznej
nieokreślonego typu	66	16	
Artyleria lufowa			
PzH 2000	14	14	
RCH155	18	0	18 zamówionych w przemyśle
Zuzana 2	16	2	zakupione na Słowacji, dostarczone wspólnie z Danią i Norwegią
Artyleria raketowa			
M270 MARS II	5	5	

Wielozadaniowe samochody terenowe i pojazdy klasy MRAP			
Iveco ACL 90	500	241	
Iveco VM90 Torpedo 4x4			
Renault TRM 2000 4x4			
Dingo 2	50	50	
Pick-up	179	179	
Toyota Land Cruiser	47	0	
Bezzałogowce i amunicja krążąca			
nieokreślony typ bezzałogowców	153	32	
Luna	brak danych	brak danych	
RQ-35 Heidrun	120	100	
Primoco One	18	7	
Vector	425	152	
Systemy obrony powietrznej			
Gepard 1A2	52 zestawy	49 zestawów	
IRIS-T SLM	8 systemów	3 systemy	
IRIS-T SLS	22 wyrzutnie	2 wyrzutnie	12 odkupiono od Szwecji
MIM-104 Patriot	2 baterie	2 baterie	2 wyrzutnie dostarczone dodatkowo do 1 baterii
Skytex	2 systemy	1 system	

Aby porównać ze wsparciem oferowanym Ukrainie przez inne państwa, zob. [Monitoring dostaw broni](#).

Tabela 2. Sprzęt wojskowy przekazany w ramach wymiany *Ringtausch*

Państwo	Sprzęt przekazany przez dane państwo Ukrainie	Sprzęt przekazany danemu państwu przez Niemcy
Czechy	62 czołgi T-72M1	część w zamian za 14 czołgów Leopard 2A4 od Niemiec
Słowenia	28 czołgów M-55S	w zamian za 45 pojazdów MAN KAT1 od Niemiec
Grecja	40 bojowych wozów piechoty BMP-1A1	w zamian za 40 bojowych wozów piechoty Marder od Niemiec
Słowacja	30 bojowych wozów piechoty BVP-1	w zamian za 15 czołgów Leopard 2A4 od Niemiec